

Mondelinge taal - groep 5

Middelen organisatie en frequentie	
Taal heeft een inhoudelijk deel (onder andere: woordenschat, zinsbouw, grammatica, lezen) en een communicatief deel (onder andere: uitwisselen van ervaringen, ideeën, meningen, gevoelens). Deze onderdelen van taal krijgen expliciet aandacht tijdens de lessen. Frequentie: 2,5 uur per week.	
Na te streven doelen	Leerkracht aanpak
Aan de lessen worden taaldoelen gekoppeld die centraal moeten staan in ofwel de groep ofwel de individuele taallessen/ logopedie. In de groep ligt de nadruk op vergroten van woordenschat en communicatieve redzaamheid. Onderstaande doelen dienen eind groep 8 beheerst te worden voor uitstroom praktijk onderwijs (wat betreft dit vakgebied). Indien uw kind deze doelen eerder helemaal beheerst kan het gaan werken aan een niveau dat leidt tot een hogere uitstroom (≥ VMBO BB) Begrijpend luisteren • Benoemt na het luisteren naar een overtuigende tekst van 2-3 minuten wat de bedoeling van de spreker is (herkennen van overtuigen als luisterdoel) • Luistert gericht naar verschillende soorten teksten waarin niet te veel (nieuwe) informatie gelijktijdig geïntroduceerd wordt en een volgorde, vraag-antwoord, voorbeeld, middel-doel of oorzaak-gevolgrelatie kan voorkomen • Herkent de signaalwoorden die kenmerkend zijn voor deze relaties • Geeft de genoemde relaties aan • Herkent de structuur van een verhaal of presentatie bij het beluisteren ervan (inleiding, kern, slot) • Verwoordt verwijsrelaties in een verhaal Spreken • Brengt structuur aan in de presentatie (inleiding, kern, slot) • Spreekt met juist volume en afwisselend tempo • Maakt gebruik van mimiek, gebaren en houding • Heeft interactie met het publiek	Hieronder volgen een aantal aandachtspunten voor de leerkracht de communicatieve ontwikkeling te stimuleren. De leerkracht • Zorgt dat hij/zij goed te zien is • Spreekt duidelijk en langzaam • Deelt mondelinge informatie op in stukjes • Creëert veilige en uitnodigende spreesituaties • Volgt, past taal aan en voegt taal toe • Beantwoordt pogingen tot communicatie positief • Verwoordt handelen • Benoemt de dingen om zich heen • Benoemt emoties van zichzelf en het kind • Stimuleert alertheid, luistergerichtheid en het opgang houden van gesprek • Brengt structuur aan verhalen door samen te vatten en goed terug te geven van taal • Gebruikt dagritmes e.d. • Gebruikt natuurlijke gebaren • Gebruikt luisterspeltjes voor de stimulering van de luistervaardigheid. • Herhaalt auditief aangeboden informatie Leerkracht en logopedist gebruiken Van den Nulft & Verhallen voor het aanleren van nieuwe scripts en stimulering van de conceptvorming. Leerkracht en logopedist gebruiken denk stimulerende gespreksmethodieken (DGM) om het taal-denkniveau verder te stimuleren.

Handelingsplan Auris Hildernisschool – groep 5

• Past bij het uitvoeren van taalhandelingen in duo's en groepjes een aantal samenwerkingsvaardigheden toe (vragen stellen aan elkaar, reageren op wat een ander zegt, een ander helpen zonder voor te zeggen) • Gebruikt na gerichte vragen van de leerkracht complexe cognitieve functies voor meer abstracte onderwerpen buiten het hier en nu (ordenen, concluderen, redeneren) • Wisselt lange zinnen af met korte Sociaal taalgebruik • Doet via communicatiemiddelen een verzoek aan bekende volwassenen en leeftijdgenoten (telefoon, computer) • Gebruikt beleefd taalgebruik om welkom te heten en iets aan te bieden • Houdt tijdens het vertellen van een eigen verhaal rekening met voorkennis van de luisteraar • Voert gesprekken om uitleg of informatie te volgen • Vraagt beleefd informatie aan onbekende volwassenen • Geeft kritiek op een correcte manier aan bekenden • Legt de weg uit aan een onbekende • Stimuleert een medeleerling tot interactie • Verwoordt de uitkomst van een denkgesprek of experiment • Reflecteert op een verhaal of presentatie van zichzelf of anderen Mening geven • Vraagt in een gesprek naar de gevoelens of de mening van een ander (vind jij dat ook?) • Vraagt aan een ander of hij zijn mening verder wil beargumenteren Woordvorming • Herkent en vormt verkleinwoorden op –pje en –etje • Weet aan welke achtervoegsels naamwoorden van vrouwelijke personen of dieren herkend worden en vormt naamwoorden voor de vrouwelijke variant • Herkent en vormt regelmatige trappen van vergelijking • Vervoegt werkwoorden in de o.t.t. (regelmatig) • Weet dat de persoonsvorm overeenkomt met het onderwerp qua enkelvoud en meervoud • Werkt met synoniemen • Werkt met collocaties Zinsbouw • Herkent en gebruikt bijvoeglijk naamwoorden • Herkent en gebruikt de juiste persoonlijk voornaamwoorden • Herkent en gebruikt voorzetsels van plaats en tijd • Herkent en vormt vraagzinnen met en zonder vraagwoorden (uitbreiding	Voor de kringregels het beurtgedrag worden pictogrammen gebruikt die door de hele school hetzelfde zijn. De mondelinge taaldoelen worden ook tijdens de logopedische therapie behandeld, in groepsverband en indien nodig individueel.

vraagwoorden met welk(e) en woorden als waarmee) • Maakt samengestelde zinnen samen met een aantal voegwoorden c.q. verbindingswoorden (en, want, maar, dus, omdat, terwijl) en scheidt deze zinnen weer • Weet wanneer het lidwoord 'een' wordt gebruikt • Past hetgeen is geleerd over lidwoorden op de juiste manier toe • Weet dat een zin kan eindigen met een uitroepteken Woordenschat en woordleerstrategieën • Breidt zijn woordenschat uit met woorden voor een taalniveau van 8/9 jaar • Breidt zijn woordenschat uit met schooltaalwoorden • Breidt zijn woordenschat uit met uitdrukkingen en gezegden (figuurlijk taalgebruik) • Breidt zijn leeswoordenschat uit • Leidt de betekenis van een aantal leeswoorden af uit de context • Leidt de betekenis van een woord af uit de woordbouw (voor- en achtervoegsel, verbuigingen, samengesteld woord) • Kent de betekenis van een aantal frequent voorkomende uitdrukkingen en gezegden met en figuurlijk deel <i>Onderstaande doelen betreffen geen actieve benoeming van het zinsdeel. Kinderen hoeven nog niet aan te geven of iets een bijvoeglijk naamwoord is. Ze gebruiken ze wel.</i> • Werkt met synoniemen • Werkt met het verwijzwoord • Werkt met het verbindingswoord • Werkt met het bijvoeglijk naamwoord • Werkt met het voorzetsel Communicatieve redzaamheid Expliciet aandacht voor : Zie ontwikkelingsperspectief	

Technisch lezen (verdiept aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 LL 7	≥M6-E6 LL 8 en 9	≥M7 LL 9 en 10	≥E7 LL 10+
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 LL 4, 5 en 6	M5-E5 LL 6 en 7	M6-E6 LL 8 en 9	E6-E7 LL 9 en 10
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 LL 3 en 4	E4 LL 4 en 5	E4-E5 LL 4, 5, 6 en 7	E5-M6 LL 7 en 8
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	< E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 F&L1,2,3 LL 1,2	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M5 F&L1 t/m 6 LL1,2,3
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
AVI-E5 5 Leest zinnen met ongeveer 10 á 11 woorden met de juiste intonatie 6 Leest alle drie- en meerlettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden 7 Leest woorden met –ch- als /sj/-, -ge als -/zje/-, -eau- als -/oo/- 8 Leest woorden eindigend op -isch				Methode De (nieuwe) Leeslijn; Leesweg Leerboek 7 Wegwijzers serie 7 Werkschrift Leeskaarten Leespad (kaarten met instructie en verwerkingsopdrachten als extra verdieping) Extra: spoorzoekers leesfase 6 Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak • structuur van de woorden duidelijk maken door middel van visualisatie van de klankenmerken en de daaraan gekoppelde regels. F & L methode; poster met klank-kleuren. • eventueel klanken kleuren. • duidelijk gestructureerde opbouw van de les (vast instructiemodel) • voor – koor – doorlezen • leesstimulerende spelletjes aanbieden • gevarieerd boeken aanbod • interactief voorlezen • schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel			3,5 uur per week

Technisch lezen (basisaanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 LL 7	≥M6-E6 LL 8 en 9	≥M7 LL 9 en 10	≥E7 LL 10+
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 LL 4, 5 en 6	M5-E5 LL 6 en 7	M6-E6 LL 8 en 9	E6-E7 LL 9 en 10
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 LL 3 en 4	E4 LL 4 en 5	E4-E5 LL 4, 5, 6 en 7	E5-M6 LL 7 en 8
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	< E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 F&L1,2,3 LL 1,2	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M5 F&L1 t/m 6 LL1,2,3
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
AVI-E4 9 Leest een doorlopende tekst met zinnen van ongeveer 7-9 woorden met de juiste intonatie. 10 Leest alle typen twee-, drie- en meerlettergrepige woorden (te-le-vi-sie) en met voorvoegsel ge-, be-, ver- zonder leesmoelijkheden. 11 Leest woorden op -tie uitgesproken als -/tsie/. 12 Leest leenwoorden zonder afwijkende klank-tekenrelaties (portemonnee, diskette). AVI-M5 13 Leest zinnen met ongeveer 10 woorden met de juiste intonatie. 14 Leest samengestelde zinnen. 15 Leest drie- en meerlettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden. 16 Leest waar nodig de klanken -c- als /k/, -c- als /s/, ch als /sj/ en g als /zj/. 17 Leest woorden met een -y-, -x-, -'s-, 's-. 18 Leest woorden die eindigen op -y. 19 Leest meerlettergrepige woorden met -tie erin (vakantiepret). 20 Leest meerlettergrepige woorden met -i als /ie/ (sigaretten). 21 Leest woorden eindigend op open lettergreep (domino, piano). 22 Leest met een klein lettertype.				Methode De (nieuwe) Leeslijn; Leesweg Leerboek 4, 5 en 6 Wegwijzers serie 4, 5 en 6 Werkschrift Spelletjes van de leeslijn. Leeskaarten Leespad vanaf leerboek 5 (kaarten met instructie en verwerkingsopdrachten als extra verdieping) Extra: spoorzoekers leesfase 5 en 6 Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak • structuur van de woorden duidelijk maken door middel van visualisatie van de klankenmerken en de daaraan gekoppelde regels. F & L methode; poster met klank-kleuren. • eventueel klanken kleuren. • duidelijk gestructureerde opbouw van de les (vast instructiemodel) • voor – koor – doorlezen • leesstimulerende spelletjes aanbieden • zingend lezen • gevarieerd boeken aanbod • interactief voorlezen • schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel			3,5 uur per week

Technisch lezen (minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 LL 7	≥M6-E6 LL 8 en 9	≥M7 LL 9 en 10	≥E7 LL 10+	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 LL 4, 5 en 6	M5-E5 LL 6 en 7	M6-E6 LL 8 en 9	E6-E7 LL 9 en 10	
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 LL 3 en 4	E4 LL 4 en 5	E4-E5 LL 4, 5, 6 en 7	E5-M6 LL 7 en 8	
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	< E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 F&L1,2,3 LL 1,2	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M5 F&L1 t/m 6 LL1,2,3	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
AVI-M4 23 Leest zinnen met ongeveer 6-8 woorden met de juiste intonatie. 24 Leest vlot korte zinnen die betekenisvol zijn afgebroken en doorlopen op de volgende regel. 25 Leest vlot alle typen eenlettergrepige, tweelettergrepige woorden en drielettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden. 26 Leest samengestelde zinnen, nevenschikkend en onderschikkend. 27 Leest met een middelgroot lettertype.				Methode De (nieuwe) Leeslijn; Leesweg Leerboek 3 en 4 Wegwijzers serie 3 en 4 Werkschrift Spelletjes van de Leeslijn. Extra: spoorzoekers leesfase 5 Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak • structuur van de woorden duidelijk maken door middel van visualisatie van de klankenmerken en de daaraan gekoppelde regels. F & L methode; poster met klank-kleuren. • eventueel klanken kleuren. • duidelijk gestructureerde opbouw van de les (vast instructiemodel) • voor – koor – doorlezen • leesstimulerende spelletjes aanbieden • zingend lezen • gevarieerd boeken aanbod • interactief voorlezen • schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen • verlengde instructie bieden Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel			3,5 uur per week (streven is 1 uur extra in te roosteren)	

Technisch lezen (<minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 LL 7	≥M6-E6 LL 8 en 9	≥M7 LL 9 en 10	≥E7 LL 10+
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 LL 4, 5 en 6	M5-E5 LL 6 en 7	M6-E6 LL 8 en 9	E6-E7 LL 9 en 10
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 LL 3 en 4	E4 LL 4 en 5	E4-E5 LL 4, 5, 6 en 7	E5-M6 LL 7 en 8
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	< E3 LL A, B, 1 en 2	≤ E3 F&L1,2,3 LL 1,2	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M4F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M5 F&L1 t/m 6 LL1,2,3
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<u>Extra</u> doelgericht aandacht voor fonemisch bewustzijn (doelen van groep 2) A. Sorteren van woorden op beginklank B. Synthetiseren van klanken tot een woord C. Isoleren van klanken in een woord D. Een klank in een woord toevoegen, weglaten of vervangen E. Analyseren van klanken in een woord AVI-START 1. Wijst gevraagde letters aan 2. Benoemt aangewezen letters 3. Herkent direct lidwoorden: “de, het en een”. 4. Herkent simpele woorden, zoals “teen, roos, boom” (doorzien structuur eenvoudige klankzuivere woorden) AVI-M3 28 Benoemt vlot alle letters. 29 Leest vlot klankzuivere (M)K(M) (jaap, om, juf, ik, pen, boos). 30 Leest korte zinnen met één zin per regel (met hoofdletters). 31 Leest woorden met één medeklinkercombinatie. 32 MMKM/MKMM (slak/baars). 33 Leest vlot samengestelde zinnen. AVI-E3 34 Leest vlot samengestelde zinnen over twee regels verdeeld. 35 Leest vlot eenlettergrepige woorden eindigend op -dt, -ng of -nk. 36 Leest vlot twee en drie medeklinkers vooraan en/of achteraanMKMM (bank)/MMKM (stil)/MMKMM (storm), MMMKM (strip), MKMMM (barst). 37 Leest vlot eenvoudige tweelettergrepige of samengestelde woorden (ro-ver, voet-bal). 38 Leest vlot verkleinwoorden. 39 Kent de betekenis van een punt, vraagteken, komma, uitroepeteken en hoofdletters. Extra aandacht voor:				Methode: F&L Deel 1, 2, 3 : doelen A t/m 4 Deel 4 en hoger : doelen 5 en verder De (nieuwe) Leeslijn; Leesweg Leerboek 1 en 2 : doelen 5 en verder Pedagogische aanpak De leerkracht heeft positieve verwachtingen met betrekking tot het leren lezen spreekt deze ook uit. De leerkracht biedt leerlingen uitzicht op succes met lezen. De leerkracht ondersteunt kinderen bij het lezen als dat nodig is. De leerkracht geeft een zwakke lezer nooit onvoorbereid een leesbeurt. De leerkracht toont belangstelling voor de beleving van het lezen van kinderen. De leerkracht stimuleert geloof in eigen kunnen en plezier in eigen mogelijkheden. De leerkracht helpt kinderen bij het zoeken van verklaringen voor succes en falen met het lezen en zoekt met leerlingen naar productieve attributies Didactische aanpak De leerkracht geeft aan wat het doel en de inhoud van de les is. De leerkracht deelt de stof op in kleine stapjes. De leerkracht doet voor en denkt hardop. De leerkracht gebruikt concrete voorbeelden bij de instructie. De leerkracht besteedt aandacht aan de context. De leerkracht zorgt voor interactie tijdens de instructie. De leerkracht zorgt voor afwisseling tijdens de instructie			3,5 uur per week (streven is 1 uur extra in te roosteren)

• Vergroten leesmotivatie	• Niet laten worstelen maar direct voorzeggen • Wacht hint prijs aanpak • Voor – koor – door lezen Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel	

Begrijpend lezen (verdiept aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 Tekstv. 4	≥M6 -E6 Tekstv. 5 ; Nb.A	≥M7 Tekstv.6 ; Nb. B	≥(E7)M8 Tekstv.7 ; Nb.B
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 Tekstv. 4	M5-E5 Tekstv. 5 ; Nb.AA	M6-E6 Tekstv.6 ; Nb.A	E6- E7 Tekstv.7 ;Nb.A/B
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 Tekstv. 4	E4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	E4-E5 Tekstv.6;Nb.AA	E5-M6 Tekstv.7;Nb.A(A)
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 Tekstv. 4	≤ M4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	≤ M4 Tekstv.6 ; Nb.AA	≤ M5 Tekstv.7 ; Nb. AA
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Plezier hebben in lezen Verschillende typen teksten herkennen in combinatie met communicatieve bedoelingen. Een mening vormen. Een antwoord vinden op eigen vragen Eigen kennis uitbreiden en informatie ontleen aan een tekst. Het verschil zien tussen feit en fictie. Het aanleren en toepassen van de 5 begrijpend leesstrategieën: Voorspellen Ophelderen van onduidelijkheden Vragen stellen Relaties en verwijswaarden Samenvatten Uitbreiding van de woordenschat.				Methode Tekstverwerken Leesboek en werkboek niveau 4 Strategieën die consequent ingezet worden: Voor Waarom ga ik deze tekst lezen? Ik voorspel Wat weet ik al? Tijdens Wat doe ik als ik het niet meer snap? Na Ik visualiseer de tekst (schema, web) Ik vat samen (o.a. thema, hoofdgedachte) Ik stel vragen over de tekst Ben ik te weten gekomen wat ik te weten wilde komen? Wat vind ik van de inhoud? Wat weet ik nog niet? Wat kan ik doen om daar achter te komen? Leerkracht aanpak Modellen, hardop voordoen. Vaardigheden laten toepassen op andere teksten. Oefeningen ter bevordering van het begrijpend lezen: Van een drieregelig verhaaltje de laatste zin bedenken			2 x 60 minuten per week

	• Van een vierregelig verhaaltje de eerste zin kiezen uit drie mogelijkheden.• Van een vierregelig verhaaltje de laatste zin kiezen uit drie mogelijkheden.• Zinnen in de goede volgorde plaatsen.• Ontbrekende woorden in een verhaaltje invullen• Vragen naar aanleiding van een (korte) tekst maken.• Gatenteksten• Zinnen in de goede volgorde plaatsen• Vragen over een (langere) tekst beantwoorden.	

Begrijpend lezen (basis aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 Tekstv. 4	≥M6 -E6 Tekstv. 5 ; Nb.A	≥M7 Tekstv.6 ; Nb. B	≥(E7)M8 Tekstv.7 ; Nb.B
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 Tekstv. 4	M5-E5 Tekstv. 5 ; Nb.AA	M6-E6 Tekstv.6 ;Nb.A	E6- E7 Tekstv.7 ;Nb.A/B
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 Tekstv. 4	E4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	E4-E5 Tekstv.6;Nb.AA	E5-M6 Tekstv.7;Nb.A(A)
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 Tekstv. 4	≤ M4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	≤ M4 Tekstv.6 ; Nb.AA	≤ M5 Tekstv.7 ; Nb. AA
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Plezier hebben in lezen Verschillende typen teksten herkennen in combinatie met communicatieve bedoelingen. Een mening vormen. Een antwoord vinden op eigen vragen Eigen kennis uitbreiden en informatie ontlenen aan een tekst. Het verschil zien tussen feit en fictie. Het aanleren en toepassen van de 5 begrijpend leesstrategieën: Voorspellen Ophelderen van onduidelijkheden Vragen stellen Relaties en verwijzwoorden Samenvatten Uitbreiding van de woordenschat.				Methode Tekstverwerken Leesboek en werkboek niveau 4 Strategieën die consequent ingezet worden: Voor Waarom ga ik deze tekst lezen? Ik voorspel Wat weet ik al? Tijdens Wat doe ik als ik het niet meer snap? Na Ik visualiseer de tekst (schema, web) Ik vat samen (o.a. thema, hoofdgedachte) Ik stel vragen over de tekst Ben ik te weten gekomen wat ik te weten wilde komen? Wat vind ik van de inhoud? Wat weet ik nog niet? Wat kan ik doen om daar achter te komen? Leerkracht aanpak Modellen, hardop voordoen. Vaardigheden laten toepassen op andere teksten. Oefeningen ter bevordering van het begrijpend lezen: Van een drieregelig verhaaltje de laatste zin bedenken			2 x 60 minuten per week

	• Van een vierregelig verhaaltje de eerste zin kiezen uit drie mogelijkheden.• Van een vierregelig verhaaltje de laatste zin kiezen uit drie mogelijkheden.• Zinnen in de goede volgorde plaatsen.• Ontbrekende woorden in een verhaaltje invullen• Vragen naar aanleiding van een (korte) tekst maken.• Gatenteksten• Zinnen in de goede volgorde plaatsen	

Begrijpend lezen (minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 Tekstv. 4	≥M6 -E6 Tekstv. 5 ; Nb.A	≥M7 Tekstv.6 ; Nb. B	≥(E7)M8 Tekstv.7 ; Nb.B
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 Tekstv. 4	M5-E5 Tekstv. 5 ;Nb.AA	M6-E6 Tekstv.6 ; Nb.A	E6- E7 Tekstv.7 ;Nb.A/B
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 Tekstv. 4	E4 Tekstv. 5 ; Nb.AA	E4-E5 Tekstv.6;Nb.AA	E5-M6 Tekstv.7;Nb.A(A)
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 Tekstv. 4	≤ M4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	≤ M4 Tekstv.6 ; Nb.AA	≤ M5 Tekstv.7 ; Nb. AA
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Plezier hebben in lezen Verschillende typen teksten herkennen in combinatie met communicatieve bedoelingen. Een mening vormen. Een antwoord vinden op eigen vragen Eigen kennis uitbreiden en informatie ontlenen aan een tekst. Het verschil zien tussen feit en fictie. Het aanleren en toepassen van de 5 begrijpend leesstrategieën: Voorspellen Ophelderen van onduidelijkheden Vragen stellen Relaties en verwijswaarden Samenvatten Uitbreiding van de woordenschat.				Methode Tekstverwerken Leesboek en werkboek niveau 4 Strategieën die consequent ingezet worden: Voor Waarom ga ik deze tekst lezen? Ik voorspel Wat weet ik al? Tijdens Wat doe ik als ik het niet meer snap? Na Ik visualiseer de tekst (schema, web) Ik vat samen (o.a. thema, hoofdgedachte) Ik stel vragen over de tekst Ben ik te weten gekomen wat ik te weten wilde komen? Wat vind ik van de inhoud? Wat weet ik nog niet? Wat kan ik doen om daar achter te komen? Leerkracht aanpak Pre-teaching voor kinderen met een laag leesniveau. Modellen, hardop voordoen. Vaardigheden laten toepassen op andere teksten. Oefeningen ter bevordering van het begrijpend lezen:			2 x 60 minuten per week

	• De vorm van een zin verbeteren b.v. Piet op zijn fiets stapt. • Zinnen compleet maken. b.v. Jet speelt de pop. • Van een drieregelig verhaaltje de laatste zin bedenken • Van een vierregelig verhaaltje de eerste zin kiezen uit drie mogelijkheden. • Van een vierregelig verhaaltje de laatste zin kiezen uit drie mogelijkheden. • Zinnen in de goede volgorde plaatsen. • Ontbrekende woorden in een verhaaltje invullen • Vragen naar aanleiding van een (korte) tekst maken.	

Begrijpend lezen (< minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 Tekstv. 4	≥M6 -E6 Tekstv. 5 ; Nb.A	≥M7 Tekstv.6 ; Nb. B	≥(E7)M8 Tekstv.7 ; Nb.B
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 Tekstv. 4	M5-E5 Tekstv. 5 ; Nb.AA	M6-E6 Tekstv.6 ; Nb.A	E6- E7 Tekstv.7 ;Nb.A/B
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 Tekstv. 4	E4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	E4-E5 Tekstv.6;Nb.AA	E5-M6 Tekstv.7;Nb.A(A)
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 Tekstv. 4	≤ M4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	≤ M4 Tekstv.6 ; Nb.AA	≤ M5 Tekstv.7 ; Nb. AA
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
• Plezier hebben in lezen • Verschillende typen teksten herkennen in combinatie met communicatieve bedoelingen. • Een mening vormen. • Een antwoord vinden op eigen vragen • Eigen kennis uitbreiden en informatie ontlenen aan een tekst. • Het verschil zien tussen feit en fictie. • Het aanleren en toepassen van de 5 begrijpend leesstrategieën: 1. Voorspellen 2. Ophelderen van onduidelijkheden 3. Vragen stellen 4. Relaties en verwijzwoorden 5. Samenvatten • Uitbreiding van de woordenschat.				Methodie Tekstverwerken Leesboek en werkboek niveau 4 Strategieën die consequent ingezet worden: Voor • Waarom ga ik deze tekst lezen? • Ik voorspel • Wat weet ik al? Tijdens • Wat doe ik als ik het niet meer snap? Na • Ik visualiseer de tekst (schema, web) • Ik vat samen (o.a. thema, hoofdgedachte) • Ik stel vragen over de tekst • Ben ik te weten gekomen wat ik te weten wilde komen? • Wat vind ik van de inhoud? • Wat weet ik nog niet? • Wat kan ik doen om daar achter te komen? Leerkracht aanpak • Pre-teaching voor kinderen met een laag leesniveau. • Modellen, hardop voordoen. • Vaardigheden laten toepassen op andere teksten. Oefeningen ter bevordering van het begrijpend lezen:			2 x 60 minuten per week

	• De vorm van een zin verbeteren b.v. Piet op zijn fiets stapt.• Zinnen compleet maken. b.v. Jet speelt de pop.• Van een drieregelig verhaaltje de laatste zin bedenken• Van een vierregelig verhaaltje de eerste zin kiezen uit drie mogelijkheden• Van een vierregelig verhaaltje de laatste zin kiezen uit drie mogelijkheden.• Zinnen in de goede volgorde plaatsen.• Ontbrekende woorden in een verhaaltje invullen.• Vragen naar aanleiding van een (korte) tekst maken.	

Schriftelijke taal (verdiept aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 TLL 1 t/m 14	≥E4 TLL 15 t/m 22	≥E5 ZIT A1, A2: 6,7	≥M6 -E6 ZIT A2: 8t/m10, B1: 1 t/m 4	≥M7 ZIT B1: 5 , B2 C1: 1	≥(E7)M8 ZIT C1: 2 t/m 5 C2: 6 t/m 8
Basis	VMBO KB/ BB	M3 TLL 1 t/m 11	M4 TLL 12 t/m 19	E4-M5 ZIT A1,A2:6	M5-E5 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	M6-E6 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E6- E7 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
Minimum	PrO/LWOO	M3 TLL 1 t/m 11	E3 TLL 12 t/m 17	M4 ZIT A1, A2: 6	E4 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	E4-E5 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E5-M6 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
<minimum	PrO	≤ M3 TLL 1 t/m 11	≤ E3 TLL 12 t/m 17	≤E3 ZIT A1, A2: 6	≤ M4 ZIT A2	≤ M4 ZIT A2	≤ M5 ZIT B1
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Kerdoelen: A mondelinge taalvaardigheid B leesvaardigheid C schrijfvaardigheid D taalbeschouwing Spoken/luisteren: De leerlingen leren dat door het stellen van vragen en het geven van antwoorden informatie kan worden uitgewisseld. De leerlingen leren dat door uitleg informatie kan worden overgedragen en ontvangen. De leerlingen leren dat ervaringen, en wat je daarbij denkt en voelt, bijna altijd subjectief zijn. De leerlingen leren spreken over gevoelens. De leerlingen leren hoe ze duidelijk herkenbare rollen op persoonlijke wijze tot expressie kunnen brengen. De leerlingen leren tijdens een groepsgesprek bij het onderwerp te blijven, op elkaar aan te sluiten en een ander niet in de rede te vallen. De leerlingen leren dat ze bij het beschrijven van voorwerpen zorgvuldig moeten formuleren om voor anderen begrijpelijk te zijn. Woordenschat: De leerlingen leren woorden; woordbetekenissen en relaties tussen woorden. De leerlingen leren woorden leren; strategieën voor het leren van woorden en kennis over woorden. Woordbouw:				Methode Zin in Taal deel A Taalboek A1 en A2 eenheid 6 en 7 Taalmaatje A Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. Structuur van de woorden duidelijk maken door middel van visualisatie van de klankenmerken en de daaraan gekoppelde regels. F & L methode; poster met klank-kleuren. Aanleren van gespreksregels. Leiden van ervarings- en/of leergesprekken. Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst en /of de opdrachten. Veel aandacht voor taalbeschouwing (formulering, woordvorming, zinsstructuur, zinssoorten, werkwoorden enz.) Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen/opdrachten. Nabespreken van de gemaakte oefeningen/opdrachten. Inspelen op vragen. Stimuleren van het zelfstandig werken.			2 uur per week

• De leerlingen leren de volgende woordbouwprincipes en woordsoorten: - lidwoorden (de, het, een), - zelfstandige naamwoorden: enkelvoud en meervoud, samenstellingen, verkleinwoorden - werkwoorden: tegenwoordige tijd en verleden tijd - bijvoeglijke naamwoorden: met of zonder buigings-e (mooie) en de trappen van vergelijking. Zinsbouw: • De leerlingen leren dat er zinnen zijn die vertellen wie wat doet/deed. • De leerlingen leren dat er samengestelde zinnen zijn (nevenschikkend). • De leerlingen leren dat er woorden zijn voor mensen, dieren en dingen • De leerlingen leren dat er woorden zijn voor wat mensen, dieren en dingen doen, hoe ze zijn en waar ze zijn. Schrijven: • De leerlingen leren het verschil tussen spreken en schrijven. • De leerlingen leren dat er verschillende tekstsoorten zijn, zoals een verslag, een verhaal, een gedicht, een beschrijving en een brief. • De leerlingen leren hoe het schrijfproces verloopt (associëren, brainstormen, verzamelen, selecteren, bewerken, aantekeningen maken). Het plezier in het schrijven staat voorop. • De leerlingen leren een tekst te herschrijven (klad schrijven, een tekst langer maken)		

Schriftelijke taal (basis aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 TLL 1 t/m 14	≥E4 TLL 15 t/m 22	≥E5 ZIT A1, A2: 6,7	≥M6 -E6 ZIT A2: 8t/m10, B1: 1 t/m 4	≥M7 ZIT B1: 5 , B2 C1: 1	≥(E7)M8 ZIT C1: 2 t/m 5 C2: 6 t/m 8
Basis	VMBO KB/ BB	M3 TLL 1 t/m 11	M4 TLL 12 t/m 19	E4-M5 ZIT A1,A2:6	M5-E5 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	M6-E6 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E6- E7 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
Minimum	PrO/LWOO	M3 TLL 1 t/m 11	E3 TLL 12 t/m 17	M4 ZIT A1, A2: 6	E4 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	E4-E5 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E5-M6 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
<minimum	PrO	≤ M3 TLL 1 t/m 11	≤ E3 TLL 12 t/m 17	≤E3 ZIT A1	≤ M4 ZIT A2	≤ M4 ZIT A2	≤ M5 ZIT B1
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Kerdoelen: A mondelinge taalvaardigheid B leesvaardigheid C schrijfvaardigheid D taalbeschouwing Spoken/luisteren: De leerlingen leren dat door het stellen van vragen en het geven van antwoorden informatie kan worden uitgewisseld. De leerlingen leren dat door uitleg informatie kan worden overgedragen en ontvangen. De leerlingen leren dat ervaringen, en wat je daarbij denkt en voelt, bijna altijd subjectief zijn. De leerlingen leren spreken over gevoelens. De leerlingen leren hoe ze duidelijk herkenbare rollen op persoonlijke wijze tot expressie kunnen brengen. De leerlingen leren tijdens een groepsgesprek bij het onderwerp te blijven, op elkaar aan te sluiten en een ander niet in de rede te vallen. Woordenschat: De leerlingen leren woorden; woordbetekenissen en relaties tussen woorden. De leerlingen leren woorden leren; strategieën voor het leren van woorden en kennis over woorden. Woordbouw: De leerlingen leren de volgende woordbouwprincipes en woordsoorten: - lidwoorden (de, het, een),				Methode Zin in Taal deel A Taalboek A1 en A2 eenheid 6 Taalmaatje A Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekenklanken rood en de medeklinkers blauw. Structuur van de woorden duidelijk maken door middel van visualisatie van de klankenmerken en de daaraan gekoppelde regels. F & L methode; poster met klank-kleuren. Aanleren van gespreksregels. Leiden van ervarings- en/of leergesprekken. Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst en /of de opdrachten. Veel aandacht voor taalbeschouwing (formulering, woordvorming, zinsstructuur, zinssoorten, werkwoorden enz.) Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen/opdrachten. Nabespreken van de gemaakte oefeningen/opdrachten. Inspelen op vragen. Stimuleren van het zelfstandig werken.			2 uur per week

- zelfstandige naamwoorden: enkelvoud en meervoud, samenstellingen, verkleinwoorden - werkwoorden: tegenwoordige tijd en verleden tijd - bijvoeglijke naamwoorden: met of zonder buigings-e (mooie) en de trappen van vergelijking. Zinsbouw: • De leerlingen leren dat er zinnen zijn die vertellen wie wat doet/deed. • De leerlingen leren dat er samengestelde zinnen zijn (nevenschikkend). • De leerlingen leren dat er woorden zijn voor mensen, dieren en dingen • De leerlingen leren dat er woorden zijn voor wat mensen, dieren en dingen doen en waar ze zijn. Schrijven: • De leerlingen leren het verschil tussen spreken en schrijven. • De leerlingen leren dat er verschillende tekstsoorten zijn, zoals een verslag, een verhaal, een gedicht, een beschrijving en een brief. • De leerlingen leren hoe het schrijfproces verloopt (associëren, brainstormen, verzamelen, selecteren, bewerken, aantekeningen maken). Het plezier in het schrijven staat voorop. • De leerlingen leren een tekst te herschrijven (klad schrijven, een tekst langer maken).		

Schriftelijke taal (minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 TLL 1 t/m 14	≥E4 TLL 15 t/m 22	≥E5 ZIT A1, A2: 6,7	≥M6 -E6 ZIT A2:8t/m 10, B1 1t/m 4	≥M7 ZIT B1: 5 , B2 C1: 1	≥(E7)M8 ZIT C1: 2 t/m 5 C2: 6 t/m 8
Basis	VMBO KB/ BB	M3 TLL 1 t/m 11	M4 TLL 12 t/m 19	E4-M5 ZIT A1,A2:6	M5-E5 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	M6-E6 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E6- E7 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
Minimum	PrO/LWOO	M3 TLL 1 t/m 11	E3 TLL 12 t/m 17	M4 ZIT A1, A2: 6	E4 ZIT A2:7 t/m 10 B1: 1,2	E4-E5 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E5-M6 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
<minimum	PrO	≤ M3 TLL 1 t/m 11	≤ E3 TLL 12 t/m 17	≤E3 ZIT A1	≤ M4 ZIT A2	≤ M4 ZIT A2	≤ M5 ZIT B1
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Kerdoelen: A mondelinge taalvaardigheid B leesvaardigheid C schrijfvaardigheid D taalbeschouwing Spoken/luisteren: De leerlingen leren dat door het stellen van vragen en het geven van antwoorden informatie kan worden uitgewisseld. De leerlingen leren dat door uitleg informatie kan worden overgedragen en ontvangen. De leerlingen leren dat ervaringen, en wat je daarbij denkt en voelt, bijna altijd subjectief zijn. De leerlingen leren spreken over gevoelens. De leerlingen leren hoe ze duidelijk herkenbare rollen op persoonlijke wijze tot expressie kunnen brengen. De leerlingen leren tijdens een groepsgesprek bij het onderwerp te blijven, op elkaar aan te sluiten en een ander niet in de rede te vallen. Woordenschat: De leerlingen leren woorden; woordbetekenissen en relaties tussen woorden. De leerlingen leren woorden leren; strategieën voor het leren van woorden en kennis over woorden. Woordbouw: De leerlingen leren de volgende woordbouwprincipes en woordsoorten: lidwoorden (de, het, een),				Methode Zin in Taal deel A Taalboek A1 en A2 eenheid 6 Taalmaatje A Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekenklanken rood en de medeklinkers blauw. Structuur van de woorden duidelijk maken door middel van visualisatie van de klankenmerken en de daaraan gekoppelde regels. F & L methode; poster met klank-kleuren. Aanleren van gespreksregels. Leiden van ervarings- en/of leergesprekken. Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst en /of de opdrachten. Veel aandacht voor taalbeschouwing (formulering, woordvorming, zinsstructuur, zinssoorten, werkwoorden enz.) Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen/opdrachten. Nabespreken van de gemaakte oefeningen/opdrachten. Inspelen op vragen. Stimuleren van het zelfstandig werken.			2 uur per week

- zelfstandige naamwoorden: enkelvoud en meervoud, samenstellingen, verkleinwoorden - werkwoorden: tegenwoordige tijd en verleden tijd - bijvoeglijke naamwoorden: met of zonder buigings-e (mooie) en de trappen van vergelijking. Zinsbouw: • De leerlingen leren dat er zinnen zijn die vertellen wie wat doet/deed. • De leerlingen leren dat er samengestelde zinnen zijn (nevenschikkend). • De leerlingen leren dat er woorden zijn voor mensen, dieren en dingen • De leerlingen leren dat er woorden zijn voor wat mensen, dieren en dingen doen en waar ze zijn. Schrijven: • De leerlingen leren het verschil tussen spreken en schrijven. • De leerlingen leren dat er verschillende tekstsoorten zijn, zoals een verslag, een verhaal, een gedicht, een beschrijving en een brief. • De leerlingen leren hoe het schrijfproces verloopt (associëren, brainstormen, verzamelen, selecteren, bewerken, aantekeningen maken). Het plezier in het schrijven staat voorop. • De leerlingen leren een tekst te herschrijven (klad schrijven, een tekst langer maken).		

Schriftelijke taal (< minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 TLL 1 t/m 14	≥E4 TLL 15 t/m 22	≥E5 ZIT A1, A2: 6,7	≥M6-E6 ZIT A2: 8t/m10, B1: 1 t/m 4	≥M7 ZIT B1: 5 , B2 C1: 1	≥(E7)M8 ZIT C1: 2 t/m 5 C2: 6 t/m 8
Basis	VMBO KB/ BB	M3 TLL 1 t/m 11	M4 TLL 12 t/m 19	E4-M5 ZIT A1,A2:6	M5-E5 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	M6-E6 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E6- E7 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
Minimum	PrO/LWOO	M3 TLL 1 t/m 11	E3 TLL 12 t/m 17	M4 ZIT A1, A2: 6	E4 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	E4-E5 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E5-M6 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
<minimum	PrO	≤ M3 TLL 1 t/m 11	≤ E3 TLL 12 t/m 17	≤E3 ZIT A1	≤ M4 ZIT A2	≤ M4 ZIT A2	≤ M5 ZIT B1
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Kerdoelen: A mondelinge taalvaardigheid B leesvaardigheid C schrijfvaardigheid D taalbeschouwing Spreken/luisteren: De leerlingen leren dat door het stellen van vragen en het geven van antwoorden informatie kan worden uitgewisseld. De leerlingen leren dat door uitleg informatie kan worden overgedragen en ontvangen. De leerlingen leren dat ervaringen, en wat je daarbij denkt en voelt, bijna altijd subjectief zijn. De leerlingen leren spreken over gevoelens. De leerlingen leren hoe ze duidelijk herkenbare rollen op persoonlijke wijze tot expressie kunnen brengen. Woordenschat: De leerlingen leren woorden; woordbetekenissen en relaties tussen woorden. De leerlingen leren woorden leren; strategieën voor het leren van woorden en kennis over woorden. Woordbouw: De leerlingen leren de volgende woordbouwprincipes en woordsoorten: lidwoorden (de, het, een), zelfstandige naamwoorden: enkelvoud en meervoud, samenstellingen, verkleinwoorden				Methode Zin in Taal deel A Taalboek A1 Taalmaatje A Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekenklanken rood en de medeklinkers blauw. Structuur van de woorden duidelijk maken door middel van visualisatie van de klankenmerken en de daaraan gekoppelde regels. F & L methode; poster met klank-kleuren. Aanleren van gespreksregels. Leiden van ervarings- en/of leergesprekken. Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst en /of de opdrachten. Veel aandacht voor taalbeschouwing (formulering, woordvorming, zinsstructuur, zinssoorten, werkwoorden enz.) Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen/opdrachten. Nabespreken van de gemaakte oefeningen/opdrachten. Inspelen op vragen. Stimuleren van het zelfstandig werken.			2 uur per week

- werkwoorden: tegenwoordige tijd en verleden tijd - bijvoeglijke naamwoorden: met of zonder buigings-e (mooie) en de trappen van vergelijking. Zinsbouw: • De leerlingen leren dat er zinnen zijn die vertellen wie wat doet/deed. • De leerlingen leren dat er samengestelde zinnen zijn (nevenschikkend). • De leerlingen leren dat er woorden zijn voor mensen, dieren en dingen • De leerlingen leren dat er woorden zijn voor wat mensen, dieren en dingen doen en waar ze zijn. Schrijven: • De leerlingen leren het verschil tussen spreken en schrijven. • De leerlingen leren dat er verschillende tekstsoorten zijn, zoals een verslag, een verhaal, een gedicht, een beschrijving en een brief. • De leerlingen leren hoe het schrijfproces verloopt (associëren, brainstormen, verzamelen, selecteren, bewerken, aantekeningen maken). Het plezier in het schrijven staat voorop. • De leerlingen leren een tekst te herschrijven (klad schrijven, een tekst langer maken).		

Spelling (verdiept aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 niv.1.1	≥E4 niv. 1.2 en 2 niv. 3 1 t/m 18	≥E5 niv. 3 en 4 niv. 5 1 t/m 25	≥M6 -E6 niv. 5 en 6 1 t/m 14; ww. niv. 1	≥M7 niv. 6 en 7 ww. niv. 2	≥(E7)M8 niv. 8 ww niv. 3 en 4	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 niv.1.1	M4 niv. 1.2 en 2	E4-M5 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	M5-E5 niv. 4 en 5	M6-E6 niv. 6 ww. niv. 1, 2 1 t/m 26	E6- E7 niv. 7 en 8 ww. niv. 2 27 t/m 48	
Minimum	PrO/LWOO	M3 niv. 1.1	E3 niv. 1.2	M4 niv. 2	E4 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	E4-E5 niv. 4 en 5	E5-M6 niv. 6 ww. niv 1, 2 1 t/m 26	
<minimum	PrO	≤ M3 niv. 1.1 t/m 27	≤ E3 niv. 1.1	≤E3 niv. 1.1 en 1.2	≤ M4 niv. 2 niv. 3 1 t/m 28	≤ M4 niv. 2 en 3	≤ M5 niv. 4 en 5	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
Algemeen: Kent de schrijfwijze van veel voorkomende Nederlandse woorden. Schrijft deze woorden goed bij de spellinglessen en in zijn/haar spontane schriftelijke taalgebruik. Maakt de controledictees en de einddictees voldoende. Specifiek: Spelt woorden met drie of meer medeklinkers achter elkaar vooraan of achteraan (schaatst, herfst, sproet) Spelt woorden met -ng of -nk (bang, bank) Spelt woorden met f of v (dief, vis) Spelt woorden met s of z (poes, zes) Spelt woorden met aai, ooi, oei Spelt woorden met eer, oor, eur Spelt woorden met d of t achteraan. Spelt woorden met ij of ei. Spelt woorden met ch(t) en g(t) Spelt woorden met au of ou				Methode Spelling in de lift-plus: niveau 3, 4 en 5 blz. 1 t/m 25 Kopieerbladen van Spelling in de lift-plus "Net iets meer" - verrijkingsstof Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. Structuur van de woorden duidelijk maken door middel van visualisatie van de klankenmerken en de daaraan gekoppelde regels. F & L methode; poster met klank-kleuren. Bespreken van de betekenis van nieuwe woorden. Oriëntatie geven op het nieuwe probleem. Aanbieden van auditieve oefeningen. Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. Nabespreken van de gemaakte oefeningen			1,5 uur per week	

Spelling (basis aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 niv. 1.1	≥E4 niv. 1.2 en 2 niv. 3 1 t/m 18	≥E5 niv. 3 en 4 niv. 5 1 t/m 25	≥M6 -E6 niv. 5 en 6 1 t/m 14; ww. niv. 1	≥M7 niv. 6 en 7 ww. niv. 2	≥(E7)M8 niv. 8 ww niv. 3 en 4	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 niv. 1.1	M4 niv. 1.2 en 2	E4-M5 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	M5-E5 niv. 4 en 5	M6-E6 niv. 6 ww. niv. 1, 2 1 t/m 26	E6- E7 niv. 7 en 8 ww. niv. 2 27 t/m 48	
Minimum	PrO/LWOO	M3 niv. 1.1	E3 niv. 1.2	M4 niv. 2	E4 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	E4-E5 niv. 4 en 5	E5-M6 niv. 6 ww. niv 1, 2 1 t/m 26	
<minimum	PrO	≤ M3 niv. 1.1 t/m 27	≤ E3 niv. 1.1	≤E3 niv. 1.1 en 1.2	≤ M4 niv. 2 niv. 3 1 t/m 28	≤ M4 niv. 2 en 3	≤ M5 niv. 4 en 5	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
Algemeen: Kent de schrijfwijze van veel voorkomende Nederlandse woorden. Schrijft deze woorden goed bij de spellinglessen en in zijn/haar spontane schriftelijke taalgebruik. Maakt de controledictees en de einddictees voldoende. Specifiek: Spelt woorden met drie of meer medeklinkers achter elkaar vooraan of achteraan (schaatst, herfst, sproet) Spelt woorden met -ng of -nk (bang, bank) Spelt woorden met f of v (dief, vis) Spelt woorden met s of z (poes, zes) Spelt woorden met aai, ooi en oei Spelt woorden met eer, oor en eur				Methode Spelling in de lift-plus: niveau 3 en 4 blz. 1 t/m 23 Kopieerbladen van Spelling in de lift-plus 'Meer en weer' - generalisatiestof Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. Bespreken van de betekenis van nieuwe woorden. Oriëntatie geven op het nieuwe probleem. Aanbieden van auditieve oefeningen. Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. Nabespreken van de gemaakte oefeningen			1,5 uur per week	

Spelling (minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 niv. 1.1	≥E4 niv. 1.2 en 2 niv. 3 1 t/m 18	≥E5 niv. 3 en 4 niv. 5 1 t/m 25	≥M6 -E6 niv. 5 en 6 1 t/m 14; ww. niv. 1	≥M7 niv. 6 en 7 ww. niv. 2	≥(E7)M8 niv. 8 ww niv. 3 en 4	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 niv. 1.1	M4 niv. 1.2 en 2	E4-M5 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	M5-E5 niv. 4 en 5	M6-E6 niv. 6 ww. niv. 1, 2 1 t/m 26	E6- E7 niv. 7 en 8 ww. niv. 2 27 t/m 48	
Minimum	PrO/LWOO	M3 niv. 1.1	E3 niv. 1.2	M4 niv. 2	E4 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	E4-E5 niv. 4 en 5	E5-M6 niv. 6 ww. niv 1, 2 1 t/m 26	
<minimum	PrO	≤ M3 niv. 1.1 t/m 27	≤ E3 niv. 1.1	≤E3 niv. 1.1 en 1.2	≤ M4 niv. 2 niv. 3 1 t/m 28	≤ M4 niv. 2 en 3	≤ M5 niv. 4 en 5	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
Algemeen: Kent de schrijfwijze van veel voorkomende Nederlandse woorden. Schrijft deze woorden goed bij de spellinglessen en in zijn/haar spontane schriftelijke taalgebruik. Maakt de controledictees en de einddictees voldoende. Specifiek: Spelt klankzuivere woorden met combinaties van twee medeklinkers: Twee medeklinkers achteraan (mkmm) – eenvoudig (kast, lamp) Twee medeklinkers vooraan (mmkm) (bloem, kruk) Twee medeklinkers achteraan (mkmm) – moeilijk (warm, help) Twee medeklinkers vooraan en achteraan (mmkmm) - zonder tussenklank (slank, dwars) Twee medeklinkers vooraan en achteraan (mmkmm) – met tussenklank (sterk, twaalf)				Methode Spelling in de lift-plus: niveau 2 Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweeteekensklanken rood en de medeklinkers blauw. Bespreken van de betekenis van nieuwe woorden. Oriëntatie geven op het nieuwe probleem. Aanbieden van auditieve oefeningen. Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. Nabespreken van de gemaakte oefeningen Interventie Kopieerbladen van Spelling in de lift-plus "Nog een keer " – herhalingsstof voor uitvallers			1,5 uur per week	

Spelling (< minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 niv. 1.1	≥E4 niv. 1.2 en 2 niv. 3 1 t/m 18	≥E5 niv. 3 en 4 niv. 5 1 t/m 25	≥M6 -E6 niv. 5 en 6 1 t/m 14; ww. niv. 1	≥M7 niv. 6 en 7 ww. niv. 2	≥(E7)M8 niv. 8 ww niv. 3 en 4	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 niv. 1.1	M4 niv. 1.2 en 2	E4-M5 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	M5-E5 niv. 4 en 5	M6-E6 niv. 6 ww. niv. 1, 2 1 t/m 26	E6- E7 niv. 6 en 7 ww. niv. 2 27 t/m 48	
Minimum	PrO/LWOO	M3 niv. 1.1	E3 niv. 1.2	M4 niv. 2	E4 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	E4-E5 niv. 4 en 5	E5-M6 niv. 6 ww. niv 1, 2 1 t/m 26	
<minimum	PrO	≤ M3 niv. 1.1 t/m 27	≤ E3 niv. 1.1	≤E3 niv. 1.1 en 1.2	≤ M4 niv. 2 niv. 3 1 t/m 28	≤ M4 niv. 2 en 3	≤ M5 niv. 4 en 5	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
Algemeen: Kent de schrijfwijze van veel voorkomende Nederlandse woorden. Maakt de controledictees en de einddictees voldoende. Specifiek: Spelt klankzuivere woorden bestaande uit één klankgroep Medeklinker – klinker (mk, b.v. mee) Klinker – medeklinker (km, b.v. oom) Medeklinker – klinker – medeklinker (mkm, b.v. met) Spelt klankzuivere woorden van twee- en drieklanken: Gevormd door medeklinker(s) en korte klanken (pen, bol). Gevormd door medeklinker(s) en lange klanken (boom, aap). Gevormd door medeklinker(s) en tweetekensklanken.				Methode Spelling in de lift-plus: niveau 1.1 en 1.2 Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. Bespreken van de betekenis van nieuwe woorden. Oriëntatie geven op het nieuwe probleem. Aanbieden van auditieve oefeningen. Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. Nabespreken van de gemaakte oefeningen. Interventie Kopieerbladen van Spelling in de lift-plus “Nog een keer “ – herhalingsstof voor uitvallers			1,5 uur per week	

Rekenen (verdiept aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 3B	≥E4 4B	≥E5 5B	≥M6 -E6 6A- 6B	≥M7 7A-7B	≥(E7)M8 8B
Basis	VMBO KB/ BB	M3 3A2/3B	M4 3B/4A	E4-M5 4B-5A	M5-E5 5A-5B	M6-E6 6A-6B	E6- E7 6B-7A-7B
Minimum	PrO/LWOO	M3 3A1/3A2	E3 3A2/3B	M4 4A	E4 4B	E4-E5 4B-5A-5B	E5-M6 5B- 6A
<minimum	PrO	≤ M3 3A1	≤ E3 3A2	≤E3 3B	≤ M4 4A	≤ M4 4A	≤ M5 5A
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
M5 5A 39. de tafels van 0 t/m10 zijn geautomatiseerd 40. eraf en erbij sommen over het tiental zijn geautomatiseerd (3+8, 11-8) 41. rekent erbij en eraf sommen tot 100 uit het hoofd 42. ordent getallen tot en met 1000 43. herkent en schrijft getallen tot en met 100 44. telt met sprongen van 10 en 100 verder en terug tot en met 1000 45. rekent eenvoudige erbij en eraf sommen boven de 100 tot 1000 uit het hoofd (500 -50, 595 + 30) 46. oriëntatie in de tijd: kan klok kijken 47. meten: rekenen met maten, zoals liters, kilometers ed. 48. meetkunde: oppervlakte, inhoud, rekenen met tabellen, grafieken en plattegronden. E5 5B 49. heeft getalbegrip tot en met 10000 50. splitst een getal op in honderdtallen, tientallen en eenheden 51. rekent eenvoudige erbij en eraf sommen tot en met 10000 uit (nog niet over het tiental) 52. maakt eenvoudige deelsommen 53. oriëntatie in de tijd: digitale tijdsaanduiding 54. meten: rekenen met maten, zoals grammen en kilogrammen				Methode: Wis & Reken Werkboek 1 en 2 Varia 1 en 2 Wisboek 1 en 2 Getallenlijn tot en met 100 Er is veel aandacht voor de tafelsommen middels concreet materiaal en inzet van een getallenlijn waarop de sprongen getoond kunnen worden. In de klas zijn enkele tafels zichtbaar gemaakt. Het onthouden van de tafels wordt ook geoefend door gebruik te maken van steunpunten: 1 x 7 is een weetje, 2 x 7 is een dubbele (7+7), 5x 7 is de helft van 10 x 7. Er wordt steeds maar 1 tafel tegelijk centraal gesteld. Er wordt kort en vaak geoefend. Er wordt gebruik gemaakt van de inoefenstrategie “akoestisch of zingend” opzeggen. Er worden tafelspelletjes en bingo’s gedaan los van de methode. De lastige tafels worden op een tafelkaart getoond m.b.v. steunpunten of juist enkele lastig te automatiseren sommen (nooit een kaart met alle tafels compleet getoond). Ouders worden op de hoogte gebracht van de tafel die geoefend wordt. Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel Leerkracht aanpak • Na instructie zelfstandig laten werken • Talige vraagstukken visueel maken en gezamenlijk aanpakken • Essentiële rekenkundige begrippen toelichten Ter bevordering van het automatiseren van de (deel) tafels:			4 uur per week

	Mijn tafelboek 2	

Rekenen (basisaanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 3B	≥E4 4B	≥E5 5B	≥M6 -E6 6A- 6B	≥M7 7A-7B	≥(E7)M8 8B	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 3A2/3B	M4 3B/4A	E4-M5 4B-5A	M5-E5 5A-5B	M6-E6 6A-6B	E6- E7 6B-7A-7B	
Minimum	PrO/LWOO	M3 3A1/3A2	E3 3A2/3B	M4 4A	E4 4B	E4-E5 4B-5A-5B	E5-M6 5B- 6A	
<minimum	PrO	≤ M3 3A1	≤ E3 3A2	≤E3 3B	≤ M4 4A	≤ M4 4A	≤ M5 5A	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
E4 4B 29. rekent erbij sommen tot en met honderd uit, zoals $62 + 24$ 30. rekent eraf sommen tot en met honderd uit, zoals $79 - 45$ 31. rekent erbij en eraf sommen over tientallen uit, zoals $45 + 8$, $63 - 7$ 32. automatiseert de tafels 3, 4,6,8,en 9 33. rekent met kleine geldbedragen 34. ordent hoeveelheden boven de honderd 35. herkent en schrijft cijfers boven de honderd 36. automatiseert de tafels 0 t/m 10 37. oriëntatie in tijd: maandkalender, kwart over en kwart voor op de klok 38. past de meetkundige begrippen cm en meter juist toe M5 5A 39. de tafels van 0 t/m10 zijn geautomatiseerd 40. eraf en erbij sommen over het tiental zijn geautomatiseerd ($3+8$, $11-8$) 41. rekent erbij en eraf sommen tot 100 uit het hoofd 42. ordent getallen tot en met 1000 43. herkent en schrijft getallen tot en met 100 44. telt met sprongen van 10 en 100 verder en terug tot en met 1000 45. rekent eenvoudige erbij en eraf sommen boven de 100 tot 1000 uit het hoofd ($500 - 50$, $595 + 30$) 46. oriëntatie in de tijd: kan klok kijken 47. meten: rekenen met maten, zoals liters, kilometers ed. 48. meetkunde: oppervlakte, inhoud, rekenen met tabellen, grafieken en plattegronden.				Methode: Wis & Reken Werkboek 2a en 2b (groep 4), werkboek 1 (groep 5) Varia 2 (groep 4), varia 1 (groep 5) Wisboek 2 (groep 4), wisboek 1 (groep 5) Getallenlijn tot en met 100 Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel Basisstrategieën: Dubbelen, bijna dubbelen Halveren Rekenen via de 10 ($15-8 =$ eerst 5 en dan 3 er af). Later worden de strategieën aangeleerd als: Rijgen : $64 + 24 = 64 + 20 + 4$ Splitsen: $79-45 = 70 - 40$ en $9 - 5$ Rekenen met teveel: $36 + 29 = 36 + 30 - 1$ Rekenen langs rond getal: $39 + 16 = 40 + 15$ Er is veel aandacht voor de tafelsommen middels concreet materiaal en inzet van een getallenlijn waarop de sprongen getoond kunnen worden. In de klas zijn enkele tafels zichtbaar gemaakt. Het onthouden van de tafels wordt ook geoefend door gebruik te maken van steunpunten: 1×7 is een weetje, 2×7 is een dubbele ($7+7$), 5×7 is de helft van 10×7. Er wordt steeds maar 1 tafel tegelijk centraal gesteld. Er wordt kort en vaak geoefend. Er wordt gebruik gemaakt van de inoefenstrategie “akoestisch of zingend” opzeggen. Er worden tafelspelletjes en bingo’s gedaan los van de methode. De lastige tafels worden op een tafelkaart getoond m.b.v. steunpunten of juist enkele lastig te automatiseren sommen (nooit een kaart met alle tafels compleet getoond). Ouders			4 uur per week	

	worden op de hoogte gebracht van de tafel die geoefend wordt. Ter bevordering van het automatiseren van de tafels: Mijn tafelboek 1	

Rekenen (minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 3B	≥E4 4B	≥E5 5B	≥M6 -E6 6A- 6B	≥M7 7A-7B	≥(E7)M8 8B	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 3A2/3B	M4 3B/4A	E4-M5 4B-5A	M5-E5 5A-5B	M6-E6 6A-6B	E6- E7 6B-7A-7B	
Minimum	PrO/LWOO	M3 3A1/3A2	E3 3A2/3B	M4 4A	E4 4B	E4-E5 4B-5A-5B	E5-M6 5B- 6A	
<minimum	PrO	≤ M3 3A1	≤ E3 3A2	≤E3 3B	≤ M4 4A	≤ M4 4A	≤ M5 5A	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
E3 3B 13. telt met sprongen van twee verder en terug vanaf een willekeurig getal niet groter dan twintig 14. ordent hoeveelheden tot en met vijftig 15. herkent en schrijft cijfers tot en met vijftig 16. automatiseert sommen tot en met tien 17. automatiseert sommen tussen de tien en twintig (15 + 3). Nog niet over het tiental heen, zoals (9 + 3) 18. oriëntatie in tijd: dagen van de week M4 4A 19. sommen tot tien zijn geautomatiseerd 20. ordent hoeveelheden tot en met honderd 21. herkent en schrijft cijfers tot en met honderd 22. telt met stappen van tien verder en terug vanaf een willekeurig getal 23. rekent eenvoudige erbij sommen tot en met honderd uit, zoals 20 + 30, 20 + 3 24. rekent eenvoudige eraf sommen tot en met honderd uit, zoals 60 – 40, 65 – 5, 25. rekent erbij en eraf sommen over het tiental uit, zoals (3 + 9, 12 – 3) 26. automatiseert de tafels van 10, 5, 2 en 1 27. oriëntatie in tijd: hele en halve uren op de klok 28. maakt kennis met rekenen met geld				Methode: Wis & Reken Werkboek 2a en 2b (groep 3), werkboek 1a en 1b (groep 4) Varia 2 (groep 3), varia 1 (groep 4) Wisboek (groep 3), wisboek 1 (groep 4) Getallenlijn tot 100 Rekenrek Er is veel aandacht voor optellen en aftrekken tot 10. Dit wordt gedaan door gebruik te maken van de verschillende somtype (zichtbaar in de klas aanwezig). De somtypen bij het optellen t/m 10 zijn: Doortellen : erbij 1, erbij 2 Vijfsummen : Bijv. 5 + 4 , 5 + 3 Vriendjes van 10 (aanvullen tot 10) : Bijv. 9 + 1, 8 + 2 (Bijna)dubbelen : Bijv. 4 + 4, 4 + 3 Verwisselen : 1+ 7 wordt 7 + 1 De som 6 + 3 blijft als enige over. En bij het aftrekken t/m 10: Terugtellen : eraf 1, eraf 2 Vijfsummen : 9 - 4, 9 - 5, 8 - 3, 8 - 5 Vriendjes van 10 : Bijv. 10 - 8, 10 - 4, 10 - 7 (Bijna) verdwijnsommen : Bijv. 8 - 8, 9 - 8, 7 - 6 Sommen die overblijven en apart aandacht verdienen zijn : 7 - 3, 9 - 6, deze kunnen uitgerekend worden met het rekenrek. Daarnaast wordt er aan de basisstrategieën gewerkt boven het tiental: Dubbelen en bijna dubbelen Halveren Rekenen via de 10 (15-8 = eerst 5 en dan 3 er af)			4 uur per week	

	Ter bevordering van het automatiseren van de tafels: Mijn tafelboek 1 Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel Interventieprogramma: Voor kinderen die structurele moeite hebben met het splitsen, het automatiseren t/m 10 en het automatiseren t/m 20. Methode Vlot Boekje 1b – 1e • splitsen • automatiseren t/m 10 Boekje 3 • rekenen tot 20 zonder tiental overschrijding Boekje 2a en 2b • rekenen tot 20 met tiental overschrijding	

Rekenen (<minimum aanbod groep 5)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 3B	≥E4 4B	≥E5 5B	≥M6 -E6 6A- 6B	≥M7 7A-7B	≥(E7)M8 8B	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 3A2/3B	M4 3B/4A	E4-M5 4B-5A	M5-E5 5A-5B	M6-E6 6A-6B	E6- E7 6B-7A-7B	
Minimum	PrO/LWOO	M3 3A1/3A2	E3 3A2/3B	M4 4A	E4 4B	E4-E5 4B-5A-5B	E5-M6 5B- 6A	
<minimum	PrO	≤ M3 3A1	≤ E3 3A2	≤E3 3B	≤ M4 4A	≤ M4 4A	≤ M5 5A	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
E3 3B 13. telt met sprongen van twee verder en terug vanaf een willekeurig getal niet groter dan twintig 14. ordent hoeveelheden tot en met vijftig 15. herkent en schrijft cijfers tot en met vijftig 16. automatiseert sommen tot en met tien 17. automatiseert sommen tussen de tien en twintig (15 + 3). Nog niet over het tiental heen, zoals (9 + 3) 18. oriëntatie in tijd: dagen van de week				Methode: Wis & Reken Werkboek, 2a en 2b (groep 3) Varia 2 (groep 3) Wisboek (groep 3) Getallenlijn tot 20 Aantal en getalkaartjes Blokjes/ Rekenrekjes/ Flitskaarten getalbeelden op rekenrek Er is veel aandacht voor optellen en aftrekken tot 10. Dit wordt gedaan door gebruik te maken van de verschillende somtype (zichtbaar in de klas aanwezig). De somtypen bij het optellen t/m 10 zijn: 1. Doortellen : erbij 1, erbij 2 2. Vijfsommen : Bijv. 5 + 4 , 5 + 3 3. Vriendjes van 10 (aanvullen tot 10) : Bijv. 9 + 1, 8 + 2 4. (Bijna)dubbelen : Bijv. 4 + 4, 4 + 3 5. Verwisselen : 1+ 7 wordt 7 + 1 De som 6 + 3 blijft als enige over. En bij het aftrekken t/m 10: 1. Terugtellen : eraf 1, eraf 2 2. Vijfsommen : 9 - 4, 9 - 5, 8 - 3, 8 - 5 3. Vriendjes van 10 : Bijv. 10 - 8, 10 - 4, 10 - 7 4. (Bijna) verdwijnsommen : Bijv. 8 - 8, 9 - 8, 7 - 6 Sommen die overblijven en apart aandacht verdienen zijn : 7 - 3, 9 - 6, deze kunnen uitgerekend worden met het rekenrek. Juist gebruik van rekenrek: 1. Getalbeelden inoefenen; opzetten van getallen, aflezen van getallen en het inslijpen van getalbeelden met flitskaarten. 2. Optellen en aftrekken met het rekenrek • Doen : handelen op het rekenrek			4 uur per week	

	• Kijken : kijken naar het rekenrek • Voorstellen : denken aan het rekenrek • Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel Leerkracht aanpak * hardop voordoen (denkstappen) * stap voor stap aanbieden * leerstof vertragen * herhaling en verlengde instructie bieden. * klassikale instructie en gezamenlijk verwerken Interventieprogramma: Voor kinderen die structurele moeite hebben met het splitsen en het automatiseren t/m 10. Methode Vlot Boekje 1b – 1e • splitsen • automatiseren t/m 10 Boekje 3 • rekenen tot 20 zonder tiental overschrijding	

Sociaal-emotionele ontwikkeling basis aanbod - groep 5

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen. Jezelf presenteren • Vertelt over zichzelf in een groep (hobby's, familie) • Vertelt een idee aan een groepje medeleerlingen (nieuw spel, activiteit) Een keuze maken • Durft een andere keuze te maken dan een dominant persoon in de klas • Legt een bekende zijn keuze uit (ik doe het liever niet, omdat) Opkomen voor jezelf • Spreekt een vriendje er op aan als deze zich niet aan de afspraken houdt • Komt voor zichzelf op als hij onterecht wordt beschuldigd • Geeft aan wat hij voelt als een ander onaardig doet Omgaan met je beperking/stoornis • Geeft aan dat en hoe hij graag geholpen wil worden (rust plek, koptelefoon) Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties. Ervaringen delen • Praat met een ander over een afspraak die misliep • Geeft aan dat hij het merkt als een ander iets naars heeft meegemaakt • Helpt iemand die zich rot voelt door te praten • Vertelt een ander dat hij ergens teleurgesteld over is Aardig doen • Helpt uit zichzelf iemand • Reageert adequaat als door hem iets is misgegaan (sorry zeggen) • Vraagt een kind dat niemand heeft om mee te doen met een groepsactiviteit • Feliciteert een ander wanneer diegene wint bij een spel. Omgaan met ruzie • Gaat bij een ruzie in op wat een ander zegt • Corrigeert zijn gedrag als hij weet dat hij ongewenst gedrag vertoont • Verzint een oplossing bij ruzie • Benoemt welke gedragingen bij anderen boze reacties oproepen	Methode: Kinderen en hun sociale talenten Lesmap voor de middenbouw: groep 5 Ervaringen delen: Ga je mee naar tante? Wat is er gebeurd? Aardig doen: Jij had het beloofd Moet je dat echt doen? Wat is aardig doen? Samen spelen en werken: Dat kun je toch niet maken? Dan doe je het zelf maar Wij verdelen de klus Wij hebben verloren Een taak uitvoeren: Leuk en lastig Wat gebeurt er? Jezelf presenteren: Hoe wij het vieren... De gitaar Een keuze maken: Eigenlijk zou ik liever Op vakantie Opkomen voor jezelf: Op de camping Ik heb het niet gedaan! Omgaan met ruzie: Ik ben het er niet mee eens Schelden doet geen pijn? Ik doe hier niet aan mee De thema's staan jaarlijks schoolbreed gepland. Ouders worden middels nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de thema's. De onderwerpen komen elk jaar terug, maar steeds gecompliceerder (cyclisch leermodel). Standaard Leerkracht aanpak • De opbouw van de lessen wordt gevolgd: eerste 30 minuten voor de	2 x 30 minuten per week

	basis les, tweede dertig minuten voor een vervolg les, derde 30 minuten vervolg les, vierde 30 minuten voor uitloop en terugblik • Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. • Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. • De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. • De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd. • De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag. • De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. • De leerkracht besteed structureel aandacht aan de sfeer en regels in de groep. Extra aandacht / aanpak voor uw kind (indien nodig) Voor zorgleerlingen wordt gebruik gemaakt van het katern 'Kinderen en ... hun sociale talenten voor zorgleerlingen' bij de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'	

Leren leren - groep 5

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak
De leerlingen leren belangstelling hebben voor de wereld om hen heen, ze leren deze gemotiveerd onderzoeken en daarin taken uitvoeren, waarbij ze gebruik maken van informatie, strategieën en vaardigheden en ze leren reflecteren op eigen handelen. Taakaanpak • Geeft aan wat hij wel en niet verwacht te kunnen • Kijkt na een taak of hij alles goed gedaan heeft en herstelt fouten • Volgt schriftelijke instructies (met picto's) op • Plant zelfstandig meerdere taken achter elkaar (binnen één vak) Hulpvragen • Vraagt van tevoren uitleg wanneer de taak niet duidelijk is • Geeft aan dat hij een uitleg niet begrijpt Zelfstandig doorwerken • Werkt 15 minuten zelfstandig aan een taak • Begint aan een volgende taak waarvan hij weet dat hij deze zelfstandig mag en kan doen • Werk netjes en/of snel afhankelijk van de eisen die aan de taakuitvoering worden gesteld Samenwerken • Spreekt met een ander af wie wat gaat maken • Doet aan een ander voor hoe de taak gedaan moet worden • Helpt uit zichzelf een ander die hulp nodig heeft bij het uitvoeren van een taak Reflectie op werk • Reageert zonder boos te worden op kritiek van de leerkracht op zijn werk • Stelt vorderingen bij zichzelf vast (dit ging beter dan vorige keer) • Geeft aan in welke vakken hij goed en minder goed is • Onderbouwt zijn mening over de kwaliteit van een gemaakte taak (goed, omdat) • Zoekt een fout op als de leerkracht vraagt nog een goed te kijken • Evalueert de periode van zelfstandig werken (heb ik goed doorgewerkt?)	Leren leren is geen apart vak. Het betreft meer een houding en gedrag van de leerling die gestimuleerd dient te worden door de leerkracht. Ter bevordering van deze doelen werken we in alle klassen met enkele vaste afspraken. Er zijn afspraken om de werkhouding te bevorderen: • Functionele prikkels voor in de klas • Creatieve en decoratieve prikkels op het prikbord • Rustig spreken • Visualiseren • Waar nodig inzet klankgebaren • Waar nodig inzet NMG Ook zijn er afspraken rondom de inrichting van iedere groep. De klassen moeten uitdagend en toch rustig zijn. Balans hiertussen is omschreven in borgingsdocument 'klasseninrichting'. Samen klassenafspraken maken Les wisselend afsluiten met reflectie op product en proces

Schrijven - groep 5

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
Strategisch schrijven • Kent de kenmerken van een aantal tekstsoorten zoals brief, verhaal, informatieve tekst, gedicht • Schrijft langere verhalende teksten • Vult een eenvoudig formulier in (bijv. inschrijving Avondvierdaagse) • Schrijft een tekst met een duidelijke inleiding, kern en slot • Schrijft eenvoudige informatieve teksten bijv. beschrijving van voorwerp, plaatje • Stelt voor het schrijven het onderwerp vast(waarover ga ik schrijven?) • Stelt voor het schrijven het lezerspubliek vast (voor wie ga ik schrijven?) • Stelt voor het schrijven het schrijfdoel vast(Waarom schrijf ik? Wat wil ik met de tekst bereiken/) • Verzamelt materiaal uit enkele bronnen die beschikbaar zijn en ordent dit • Past bij het schrijven van een tekst de geleerde spellings- en interpunctieregels toe • Gebruikt bij de tekst passende woorden en formuleert in hele zinnen (enkelvoudig) • Besteedt aandacht aan lay-out en vormgeving Technisch schrijven • Schrijft 30 letters per minuut • Schrijft vlot alle letters met correcte verbindingen • Schrijft vlot alle cijfers en leestekens • Schrijft op enkelvoudig liniatuur met 2 ½ mm romphoogte • Gebruikt de punt, het vraagteken, het uitroepteken en hoofdletters correct	Methode: Schrijven in de basisschool Schrijfschrift 4B r/l Schrijfschrift 4C r/l Materialen: Wandkaart Letterkaarten Richtingkaarten Kopieerboek Leerkrachtaanpak: • Aandacht voor de zithouding • Aandacht voor de schrijfhouding • Aandacht voor de pengreep Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel	1 uur in de week

Wereldoriëntatie - groep 5

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
Mens en samenleving • Geeft voorbeelden van situaties waarin ongelukken kunnen ontstaan en hoe dat voorkomen kan worden • Weet het alarmnummer 112 te bellen en doet melding van naam, plaats en gebeurtenis • Geeft aan hoe je een besmetting kan vermijden (handen wassen, niet uit zelfde glas drinken) • Geeft aan waarom het belangrijk is om elke dag groenten en fruit te eten • Geeft aan dat het beter is om maximaal 7 keer per dag te eten/drinken • Geeft aan dat een goede voeding bestaat uit drie hoofdmaaltijden • Geeft aan dat je minimaal 2 keer in de week flink moet bewegen (bijvoorbeeld sporten) • Beoordeelt enkele producten op kwaliteit (gaat lang of kort mee) • Weet wat sparen is • Geeft aan dat Nederland een koning(in) heeft en hoe zij/hij heet • Geeft de functie en het belang van gemeentediensten aan (groen, politie) • Geeft aan dat verschillen tussen mensen leuk kunnen zijn en noemt voorbeelden (ander eten, gastvrijer) • Beseft dat mensen verschillen, maar wel evenwaardig zijn • Verplaatst zich in het perspectief van de ander en legt uit hoe de ander zich in die positie voelt • Maakt een keuze in een herkenbaar moreel dilemma (vriendje pikt iets, wel of niet zeggen) • Vertelt dat mensen een ander of geen geloof kunnen hebben • Benoemt feestdagen van verschillende godsdiensten (Kerstmis, Suikerfeest, holi, Chanoeka) • Overziet welke consequenties het nemen van een huisdier heeft (altijd uitlaten, verschonen, elke dag voeren) • Vertelt waarom je in een natuurgebied op de paden moet blijven • Ontdekt dat natuur overal is (in de stad hoor je vogels, uit	Bronnen voor deze lessen zijn: • Thema's uit Grote Reis deel 5 • Thema's uit Nieuwsbegrip • Internet • Eerder gegeven lessen door andere leerkrachten • Eigen creativiteit van zowel leerkracht als leerling.	0,75 uur per week

het raam zie je een boom) • Vertelt hoe verschillende soorten afval hergebruikt kunnen worden • Gaat zuinig met papier om, zodat er niet te veel bomen worden gekapt (papier komt van bomen) • Zet elektrische apparaten uit als ze niet gebruikt worden (is zuinig met energie) Oriëntatie op natuur en techniek • Zet de levenscyclus van dieren in de juiste volgorde (eiprups-pop-vlinder; ei-kuiken-kip) • Geeft de relatie tussen eigenschappen van dieren en leefomgeving aan (vis met kieuwen in water, uil ziet goed in het donker) • Geeft aan hoe dieren zich aanpassen aan de seizoenen (winterslaap, vogeltrek, eten verzamelen) • Geeft aan dat elk dier vijanden heeft (kat eet vogels, vogels eten insecten) • Geeft aan wat de functie van wortels is bij een plant • Geeft aan waarom bloemen gekleurde, geurende blaadjes hebben (aantrekkelijk voor insecten; bestuiving en nectar maken) • Geeft voorbeelden van schimmels (paddenstoelen, voedselbederf) • Geeft verschillende oorzaken van ziek worden aan (kou vatten, besmetting, bedorven voedsel) • Geeft aan waar botten zitten in het lichaam • Maakt schaduwen met voorwerpen en lichtbronnen • Voorspelt welke voorwerpen sneller en langzamer vallen (veertjes, steentje) • Voorspelt en onderzoekt welke materialen waterdicht zijn (stof, folie) • Hangt meerdere kleine materialen aan een magneet om te ontdekken dat de magneetkracht zwakker wordt (spijkers, paperclips) • Houdt magneten op verschillende manieren tegen elkaar om te zien wanneer ze elkaar aantrekken en afstoten (polen) • Ontdekt dat constructies van papier steviger worden door stroken te vouwen tot profielen (H,L,T,U,V) (constructies) • Zet een weegschaal in balans door gewichten dichterbij en verder van het draaipunt te plaatsen (overbrengingen) • Ontdekt dat de beweging van twee tandwielen		

tegenovergesteld is (het spel 'onderuit') (overbrengingen) • Ontdekt in zijn omgeving mechanismen die reageren op licht (lantarenpalen gaan aan als het donker wordt) (besturing) • Ontdekt tijdschakelaars in zijn omgeving (wekker gaat af op ingestelde tijd) (besturing) • Ontdekt in zijn omgeving hoe beweging energie op kan wekken (dynamo zorgt voor licht op je fiets) (energie) • Benoemt dat verschillende weer-kenmerken gelijktijdig kunnen voorkomen (zon, maar koud en regen, maar warm) • Benoemt de verschillende weerpictogrammen bij het bekijken van een weerbericht • Benoemt de vier windrichtingen • Herkent een (buiten) thermometer en geeft aan welke functie het heeft • Gebruikt een regenmeter om de hoeveelheid regen te meten • Maakt een bewegend bouwwerk (ophaalbrug) van divers materiaal (papier, stokjes, rietjes, touw, lijm en splitpennen) en gebruikt bogen en driehoeken om de stevigheid te vergroten (constructies en overbrengingen) • Maakt stenen warm door ze tegen elkaar te wrijven (energie) • Geeft aan dat de dagen in de zomer langer zijn (langer licht) dan in de winter • Geeft aan dat de hoeveelheid zon verschilt per seizoen Oriëntatie op ruimte • Geeft verschillen tussen woningtypen op de wereld aan (sloppenwoning, iglo) • Geeft voorbeelden van vrijetijdsbesteding in Nederland • Kent verschillende soorten wegen (spoorwegen, waterwegen, autowegen) • Kent verschillende beroepen binnen één bedrijf (verkoper, vakkenvuller, directeur) • Geeft voorbeelden van beroepen die niet in Nederland maar wel in het buitenland voorkomen (theeplukkers, straatventers) • Geeft aan dat er verschillen bestaan in hoeveel mensen verdienen • Kent enkele gebruiken van klasgenoten uit een andere cultuur		

• Geeft globaal de bevolkingssamenstelling van de eigen buurt aan (kinderen en bejaarden, familie uit Suriname) • Geeft aan dat Nederland een waterrijk land is • Geeft het verschil tussen zout en zoet water aan (dieren die er in leven, plaatsen waar het voorkomt) • Geeft het belang van schoon water aan (geen ziektes verspreiden) • Geeft het verschil tussen een meer en een zee aan • Kent de inrichtingselementen uit de natuur: water, land en lucht • Kent eigenschappen van de grondstof zand (water doorlaten, begroeiing) • Geeft aan dat in andere landen het weer anders is dan in Nederland • Herkent eenvoudige voorwerpen (tafel, stoel) op een plattegrond • Maakt een plattegrond van de eigen klas • Vindt in een doolhof de kortste route • Volgt een route op een plattegrond op bekend terrein (school, buurt) Oriëntatie op tijd • Vertelt dat ieder een eigen levensgeschiedenis heeft • Benoemt de levensloop van de mens (baby, peuter, kleuter, basisschool, puber, volwassene, opa/oma) • Koppelt dagelijkse activiteiten, zoals programma's openingstijden aan hele en halve uren • Leest hele en halve uren af • Benoemt enkele sporen van het verleden in het heden (hunebedden, kerken) • Benoemt enkele kenmerken van de prehistorie (geen schrift, geen geld, hunebedden, uitvinding van het wiel) • Benoemt enkele kenmerken van jagers en verzamelaars (verzamelen zelf voedsel, geen vaste woonplaats, gebruiken stenen gereedschappen, ruilhandel) • Benoemt enkele kenmerken van het dagelijks leven de Romeinse tijd (handel, wegenbouw, kenmerken van Romeins huis) • Benoemt enkele kenmerken van het dagelijks leven in de Middeleeuwen (kasteel, bewoners van het kasteel, toernooi) • Benoemt enkele kenmerken van de Renaissance (boekdrukkunst, ontdekkingsreizigers)		

• Benoemt belangrijke personen uit het huidige Nederlandse koningshuis (Beatrix, Willem-Alexander)• Benoemt enkele belangrijke Nederlandse schilders (Van Gogh, Rembrandt, Vermeer)		

Verkeer - groep 5

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
• Kent de kleuren van het stoplicht en hun betekenis • Kent verschillende vervoersmiddelen • Kijkt links, rechts, links bij het oversteken • Kent de regels van het oversteken in verschillende situaties (stoplicht) • Geeft op plaatjes aan of gedrag wel of niet passend is in het verkeer • Kijkt extra uit bij waarschuwingssignalen zoals bel, toeter, zwaailichten en sirenes • Kent de begrippen verkeerslicht, zebra, brigadier, links en rechts • Begrijpt waarom je in de auto een gordel om moet, doet deze zelfstandig om en helpt jongere kinderen indien nodig • Geeft aan welke onderdelen op een fiets zitten waardoor het veilig is (bel, reflector, licht, spatbord) • Kent de betekenis van de borden verboden toegang, fietspad, wandelpad, woonerf	Methode “ Klaar.....over ‘ deel 5 “Stap Vooruit” , verkeersblad van Veilig Verkeer Nederland Verdere bronnen voor deze lessen zijn: • Internet • Digibordlessen en extra verkeersoefeningen op het digibord. • Eigen creativiteit van zowel leerkracht als leerling.	30 min per week

Handvaardigheid/tekenen/ textiele werkvormen - groep 5

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
Expressie en fantasie • Kiest een kleur bij een gevoel (b.v. geel = vrolijk, zwart = angstig etc) Materialen en technieken • Boetseren strakke vormen van klei (kubus) • Knippen en plakken: knipt moeilijke figuren uit tijdschrift en maakt bouwsels waarbij hij zelf materialen kiest en combineert • Vouwen: vouwt een vouwwerkje na als de leerkracht dit voordoet Tekenen en schilderen • Tekent met Oost-Indische inkt • Maakt kleuren lichter of donkerder met diverse materialen (zachter of harder drukken, meer of minder water bij waterverf) • Gebruikt fijnere motieven ter decoratie Werkstukken en kunst bekijken • Vertelt in een paar stappen hoe hij zijn werkstuk heeft gemaakt (de klei moest eerst drogen, toen kon ik hem pas verven) Textiele werkvormen • Windt een draad • Zet een knoop aan • Leert beginselen van borduurtechnieken • Geeft ruimtelijk vorm met chenilledraad • Maakt de platte knoop en platsteek • Borduurt kralen	Thematische werkstukken in de groep en met de vakleerkracht textiele werkvormen Creatieve opdrachten Vrije knutsel- en tekenmomenten	1 uur en 3 kwartier per week

Muziek - groep 5

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
Zingen • Zingt kinderliedjes uit andere culturen na, doet de woorden qua klank na. Muziek maken • Kent 5 verschillende instrumenten bij naam Muziek luisteren • Benoemt dat een toon hoger of lager is dan een andere toon • Vertelt dat iedereen een andere mening over een muziekstuk kan hebben	Muziek les in de klas. Bij de muzieklessen wordt ingegaan op thema's in de klas. Er wordt gebruik gemaakt van programma 'Zangmakers' via het digitale schoolbord.	1 uur per week

Basisaanbod bewegingsonderwijs - groep 5

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<u>Balanceren</u> Balanceren: • Loopt over een bank op 1 meter hoogte. • Loopt over een half instabiel smal balanceervlak (omgekeerde bank). • Staat 30 seconden op één been met wiebelen (rechts / links). Rijden: • Rijdt staand op een skateboard op de grond. Glijden: • Glijdt vanaf een smalle glijbaan met afzweven. Acrobatiek: • Maakt samen met een andere leerling een stoeltje, staan samen stabiel met hulp. <u>Klimmen</u> Klauteren: • Klimt alternerend tot de hoogste sport opzij, omhoog en naar beneden in een recht wandrek. • Klimt halverwege door het wandrek in rechte stand en gaat aan de andere kant weer naar beneden. • Klimt in een steile wand met touw (bijna recht wandrek) helemaal omhoog. (Touw)klimmen: • Klimt zijwaarts via knopen in de touwen zonder hoogteverschillen. <u>Zwaaien</u> Schommelen: • Schommelt staand op een schommel. Hangend zwaaien: • Springt af vanuit hangend zwaaien aan een touw. • Zwaait aan de ringen 5 x met 2 stapjes in het midden met afspringen in de achterzwaai met hulp van de leerkracht. Steunend zwaaien: • Zwaait steunend op de trapezestok door middel van een eigen aanloop.	<u>Lessen bewegingsonderwijs</u> Organisatie algemeen: • 3 vakken. • Klassikaal (met inleiding en afsluiting). Didactische aanpak: • Differentiatie d.m.v. verschillende opstellingen. • Uitbouwmogelijkheden t.a.v.: Het arrangement (hoogte, afstand etc.). De uitvoeringswijze (hanteren spelmateriaal, uitvoering sprong, het landen). De reguleringswijze (manier van samenwerken of hulpverlening). • Verwante activiteiten. • Doelen worden gesteld t.a.v. de individuele leerling. Eventueel doelen uit hogere groepen (groep 6,7 etc) worden gesteld aan talenten. <i>Met behulp van de uitbouwmogelijkheden worden activiteiten op maat gemaakt.</i> Pedagogische aanpak: • Altijd een succeservaring creëren. • Stimuleren. • Complimenteren. • Indeling op basis van homogene groepen of heterogene groepen (doelafhankelijk). <u>Spelen in het speellokaal</u> Leerkrachten kunnen gebruik maken van het speellokaal: • Extra oefenen bewegingsvormen, zoals klimmen en klauteren, tikspelen, jongleren, bewegen op muziek etc. • Vrij spel. <u>Buiten spelen</u> Tijdens het buitenspelen worden de bewegingsvormen geoefend d.m.v. verwante activiteiten.	2 x 45 minuten

<u>Over de kop gaan</u> • Maakt een koprol op een verhoogd vlak (30 cm, zie steunspringen). <u>Springen</u> Vrije sprongen: • Springt op een schuine minitrampoline met 2 voeten in het rondje met verhoogde aanloop, maakt eenvoudige trucs. • Hinkelt +/- 10 keer op het voorkeurs- en niet-voorkeursbeen over 9 meter. Steunspringen: • Maakt een hurksprong tussen 2 kasten. • Maakt een koprol op een verhoogd vlak (30 cm) • Maakt een wendsprong over de kast met minitrampoline (4 delen). Loopspringen: • Springt synchroon met een andere leerling over horden (banken). Touwtjespringen: • Loopt onder een draaiend springtouw door. Ver- en hoogspringen: • Springt met een hurksprong over een touw (50 – 80 cm). • Zet op het juiste moment af en land met 2 voeten op de mat. • Kan de gesprongen afstand bepalen. <u>Hardlopen</u> • Loopt estafette in een pionnenparcours. • Loopt wedstrijdje met medeleerlingen van meerdere banen. <u>Mikken</u> Wegspelen: • Beweegt met een hockeystick een hockeybal om een paaltje heen. • Slaat een shuttle met een middel badmintonracket. • Slaat een foambal met een tennisracket gericht naar een doel met backhand. Mikken: • Mikt een bal op een korf of een basket (2,5 meter hoogte, van 1,5 meter. • Rolt een bal tegen een bal op 5 meter afstand (jeu de boules). <u>Jongleren</u> Werpen en vangen: • Vangt een goed aangegooide frisbee.		

• Vangt 5 van de 6 met een boog naar de borst aangegooide tennisballen met 2 handen. Soleren: • Gooit een grote bal tegen de muur en vangt deze na een stuit op de grond. • Dribbelt met 1 of 2 handen een parcours (verplaatsen). Retourneren: • Samen met een ander een grote zachte foambal tegen de muur aan slaan. <u>Doelspelen</u> Keeperspelen: • Onderneemt na een mislukte doelpoging direct een nieuwe doelpoging. • Passeert een tegenspeler om een doel te raken. Lummelspelen: • Verandert geregeld van positie voor een open afspeellijn. • Bereikt geregeld een medespeler. • Volgt positiewisselingen van de ontvangers en de acties van balbezitters. <u>Tikspelen</u> Tikspelen: • Speelt tikkertje met extra taak. • Speelt tikkertje met 2 tikkers of meer. Afgooispelen: • Onderneemt pogingen bij trefbal om ballen te ontwijken. • Gooit lopers gericht af met een zachte bal. • Speelt het spel trefbal met achtervak. Honkloopspelen: • Kent de regels van het zaagslagbal met branden. <u>Stoeispelen</u> • Kantelt de leerling op de rug door middel van een eenvoudige kanteltechniek. • Kantelt een leerling op de rug op een eigen manier en weet deze 5 seconden op de rug te houden. <u>Bewegen op muziek</u> Bewegen n.a.v. het tempo van de muziek: • Loopt samen met een groepje op een geslagen ritme.		

Bewegen n.a.v. de frasering in de muziek: • Zet in, stopt en verandert na 2 x 8 tellen (lopen, huppelen, stilstaan). Een dans uitvoeren op muziek: • Verzint een eigen beweging kan na 8 tellen een nieuwe beweging maken (nadoen, of zelf verzinnen). <u>Helpen en opruimen</u> • Legt spullen recht als deze zijn verschoven. <u>Spelregels</u> • Houdt zich aan de basisregels van veel gespeelde tik-, slag- en doelspelen. <u>Inzicht in en accepteren van eigen mogelijkheden</u> • Moedigt anderen aan.• Beoordeelt bewegingen van anderen (mooi / niet mooi).• Biedt hulp aan vrienden. Laat zwakkere medeleerling winnen.		

Spel - groep 5

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
Houdt zich aan de afspraak om eerst iets te doen wat de een leuk vindt, daarna iets wat de ander leuk vindt Bedenkt een eenvoudige spelstrategie en past deze toe (2 zetten vooruit bij dammen, andere route kiezen)	Deze doelen worden tijdens leeractiviteiten (leesspelletjes, SEV opdrachten, creatieve opdrachten) nagestreefd. Begeleid buiten spelen Zowel alleen spelen als met elkaar spelen heeft de aandacht. Er wordt meegespeeld door leerkracht, assistent en/of logopedist.	In pauzes en in combinatie met andere vakken